

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

**КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИК ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ
ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри Протокол №1
від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва	Курсова робота з методик вивчення предметів освітніх галузей
Викладач (-і)	Проф. Романишин Р.Я. Доц. Максименко Н.Б.
Контактний телефон викладача	+380504331651
E-mail викладача	ruslana.romanyshyn@cnu.edu.ua nataliia.maksumenko@cnu.edu.ua
Формат	Очний/заочний
Обсяг	3 кредити ECTS, 90 годин
Консультації	Кожен вівторок, 15.00, С. Бандери, 706
2. Анотація	
Курсова робота є обов'язковим компонентом науково-методичної й професійної підготовки бакалавра спеціальності 013 Початкова освіта. Вона є самостійною творчою роботою здобувачів освіти, спрямована на вдосконалення теоретичної і практичної підготовки майбутнього педагога та сприяє розвитку умінь працювати з літературними джерелами, досліджувати, аналізувати, систематизувати, узагальнювати вітчизняний та зарубіжний науковий досвід. Це перший досвід виконання студентами наукового дослідження, який надає їм можливість узагальнювати та систематизувати здобуті теоретичні знання, перевіряти їхню якість, розвивати пізнавальну активність, здійснювати аналіз та порівняння різних підходів до розв'язання певних педагогічних проблем.	
3. Мета та цілі написання курсової роботи	
<u>Метою курсового дослідження є:</u> 1) поглиблення, розширення та систематизація теоретичних знань студентів з фахових методик початкової освіти; формування практичних умінь застосовувати отримані знання в практичній діяльності вчителя початкової школи; 2) оволодіння методами теоретичного, емпіричного та статистичного дослідження під час виконання курсового наукового дослідження; 3) формування у здобувачів освіти навичок наукового пошуку та самостійного творчого дослідження під час виконання курсової роботи; 4) виявлення наукових здібностей майбутніх учителів початкової школи та залученні їх до науково-дослідницької діяльності; 5) розвиток умінь публічного захисту наукової роботи та навичок ведення наукової дискусії. <u>Основними цілями написання курсового дослідження є</u> формування у здобувачів освіти здатності до самостійного осмислення проблеми, розвиток початкових умінь здійснювати педагогічний експеримент та чітко й логічно узагальнювати його результати.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Загальні компетентності: ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК-4. Здатність працювати в команді, міжособистісної взаємодії. ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	

Фахові компетентності:

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

СК-13. Здатність до формування у здобувачів початкової освіти інфомедійної грамотності, критичного мислення та умінь аналізувати медійну інформацію.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища

Програмні результати навчання:

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності. ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

5. Написання курсової роботи

Обсяг

Вид	Загальна кількість годин
самостійна робота	90

Ознаки			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ Вибіркова
7	013 Початкова освіта	3	Нормативна
План виконання курсової роботи			
Вид роботи			Кількість годин
1. Вибір теми курсової роботи; визначення об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження; окреслення методів дослідження. Складання змісту-плану курсового проєкту.			20
2. Дослідження наукової літератури; структурування основних етапів роботи. Проведення експериментального дослідження на констатувальному етапі, узагальнення його результатів. Моделювання експериментальної методики навчання.			30
3. Формувальний експеримент наукового дослідження. Впровадження розробленої методики, узагальнення її результатів. Формулювання висновків та практичних рекомендацій; окреслення перспективних напрямів роботи з порушеної проблеми.			20
4. Публічний захист курсової роботи (у визначений кафедрою термін за присутності комісії і здобувачів вищої освіти).			20
ЗАГ.			90

Вимоги до написання курсової роботи	Виконання курсового дослідження має відбуватися у такій послідовності: 1. Вибір теми курсової роботи, написання вступу. 2. Дослідження та опрацювання літературних джерел. 3. Складання плану курсового проєкту. 4. Проведення емпіричного дослідження, узагальнення його результатів. 5. Написання тексту курсової роботи. 6.Формулювання висновків, систематизація та подання роботи для перевірки. Правильність вибору теми курсового значною мірою визначає успіх його виконання. Відповідно, вибір теми має бути продуманим етапом наукової роботи та здійснюватися з урахуванням наукової і практичної актуальності проблеми, наявності необхідної літератури, матеріалів для виконання. Тема наукового дослідження має відповідати інтересам її виконавців, обраному фаху та вимогам освітньої програми підготовки здобувачів освіти певного рівня підготовки. Виходячи із вимог програми з фахових методик викладання того чи того навчального предмета, курсова робота має мати творчий характер, певну наукову цінність та практичне значення. Обрана тема обговорюється та погоджується з науковим керівником, затверджується на засіданні кафедри. Допускається вибір власної теми
Послідовність виконання курсового дослідження	
<i>1. Вибір теми курсової роботи, написання вступу</i>	

	дослідження. Після вибору теми курсової роботи необхідно продумати та розробити вступ до наукового дослідження. У вступі розкривається сутність порушеної проблеми, її значущість, обґрунтовується необхідність проведення наукового дослідження, здійснюється огляд психолого-педагогічної літератури з обраної теми, вказується на рівень її вивчення в теорії
2. Дослідження та опрацювання літературних джерел	Процес опрацювання наукової та навчально-методичної літератури з обраної теми має здійснюватися з урахуванням кола проблем, які вона охоплює, та тенденцій розвитку процесів та явищ, які виступають предметом наукового дослідження. Дослідження літератури має починатися з ознайомлення виконавцем роботи зі станом розроблення порушеної проблеми в педагогічній теорії та практиці. З цією метою потрібно здійснювати добір та аналіз літератури та належним чином укладати бібліографію, яка в наступному має бути представлена в списку використаних джерел. Самостійний пошук літературних джерел має здійснюватися за допомогою бібліотечних каталогів (систематичного, предметного, алфавітного, електронного), реферативних журналів, бібліографічних довідників. Значне місце у цьому процесі має належати пошукові потрібної інформації у мережі Інтернет, яка надає можливість аналізувати сучасні наукові та навчально-методичні матеріали з різних галузей знань.

3.Складання плану курсового проєкту	Після аналізу дібраної літератури з обраної теми здійснюється складання попереднього плану курсового проєкту (у роботі він позначається як «ЗМІСТ»). У процесі виконання дослідження план може змінюватися, коректуватися і доповнюватися. У плані має бути представлено вступ, два (за потребою – 3) розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки. Питання плану мають бути розміщені у певній послідовності відповідно до логіки та хронології розвитку проблеми. На підготовчому етапі виконавець роботи пропонує науковому керівникові самостійно складений план. Він обговорюється з керівником, у разі необхідності коригується й після цього затверджується. План курсової роботи має відповідати певним вимогам: назви розділів і параграфів мають відповідати темі порушеної проблеми, відображати всі представлені в ній дефініції, бути приблизно однаковими за кількістю сторінок. Назви і зміст розділів не мають містити однакову інформацію та повторювати назву курсової роботи.
4.Проведення емпіричного дослідження, узагальнення його результатів	Обов'язковим елементом виконання курсової роботи з фахових методик є емпіричне (експериментальне) дослідження, яке проводиться у формі педагогічного експерименту. Педагогічний експеримент – це комплексний метод дослідження, який включає в себе: <i>діагностику</i> – спостереження, опитування, бесіди, тестування тощо, реалізацію розробленої методики та перевірку її результативності. Виділяють кілька етапів проведення педагогічного експерименту: констатувальний, формувальний та контрольний. <i>Констатувальний</i> етап експерименту – діагностувального характеру. Він спрямований на визначення реального стану проблеми в практиці роботи початкової школи. Метою констатувального експерименту є: - збір вихідних даних про певний розвиток молодших школярів (мовленнєвий, інтелектуальний, фізіологічний тощо); - аналіз ставлення вчителів або учнів до процесу формування умінь та навичок, що досліджуються; - визначення рівня сформованості умінь та навичок, визначених Типовими освітніми програмами тощо. Зібрані в ході констатувального експерименту дані виступають підставою для розробки експериментальної методики навчання, спрямованої на формування та розвиток певних якостей та властивостей молодших школярів в освітньому процесі початкової школи. <i>Формувальний етап експерименту</i> проводиться з метою перевірки ефективності розробленої дослідником нової методики навчання, спрямованої на формування або розвиток певних характеристик здобувачів освіти. Під час його проведення здійснюється підтвердження висунутої гіпотези в процесі доведення фактів, завдяки яким досягається ефективність освітнього процесу. Цей експеримент проводиться з метою апробації та перевірки ефективності певної системи заходів, розробленої студентом в процесі експериментальної роботи. Текст курсової роботи має відповідати питанням плану, бути написаний студентом самостійно і відзначатись критичним підходом до матеріалу, що використовується в ній, відзначатися комплексним системним підходом до вирішення поставлених завдань. Викладення матеріалу наукової роботи має відбуватися у відповідності до плану. Пункти плану необхідно розкривати чітко, логічно, послідовно на основі використання наукового стилю. Зміст кожного наступного параграфа має витікати із
5. Написання тексту курсової роботи	

6. Формулювання висновків, систематизація та подання роботи для перевірки	попереднього та бути його органічним продовженням. Теоретична частина курсової роботи має вирізнятися чіткістю, точністю та лаконічністю викладу. Значна частина дослідження має бути присвячена викладанню змісту педагогічного експерименту та узагальненню його результатів. Завершальним етапом написання роботи є підведення підсумків дослідження, формулювання висновків, узагальнення і пояснення фактичного матеріалу, представлення рекомендацій, оформлення результатів наукового дослідження. Виконаний варіант курсової роботи доповнюється, уточнюється, остаточно формулюються висновки й пропозиції, редагується текст та подається для перевірки науковому керівникові.
Захист курсової роботи. Оцінювання курсового проєкту	Захист курсової роботи здійснюється у визначені терміни в присутності комісії, яка складається з керівника та членів кафедри. Він має відбуватися в такій послідовності: - доповідь студента про результати курсової роботи; - запитання до автора наукового дослідження; - відповіді здобувача освіти на запитання членів комісії із захисту курсової роботи та осіб, присутніх на захисті; - рішення комісії про оцінку роботи. Робота може супроводжуватися розробленою студентом презентацією (8-9 слайдів), у якій у схематичній формі представляються результати наукового дослідження. Результати захисту курсової роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно» з урахуванням визначених критеріїв. <i>Критеріями</i> оцінювання наукової роботи виступають: актуальність обраної теми дослідження; спрямованість роботи на розробку практичних рекомендацій; відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням; наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем; професійний рівень обґрунтування та представлення запропонованих рішень; ступінь самостійності проведення дослідження. Окрім цього, оцінюється уміння стисло, послідовно й чітко викладати сутність і результати дослідження; здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди; загальний рівень підготовки студента. Якість виконання курсової роботи та результати її захисту оцінюються за шкалою оцінювання ECTS, відповідно до якої вихідною кількістю балів при рецензуванні і захисті наукового досліджен вважається 100 балів. Шкала оцінювання курсової роботи На «відмінно» (90-100 балів) оцінюється робота за умови повного розкриття теми і мети дослідження; дотримання усіх вимог до виконання й оформлення курсового проєкту; наявності в ньому самостійного практичного дослідження, чіткого формулювання його результатів; наявності логічних висновків, які розкривають визначені завдання; творчого підходу до висвітлення порушеної проблеми;

	правильного оформлення курсової роботи. Доповідь студента на захисті логічна і змістовна, відображає зміст курсової роботи; відповіді на запитання правильні й логічно аргументовані. Роботу виконано у відповідності до вимог академічної доброчесності. «Добре» (70-89 балів) - оцінка курсової роботи, тема якої розкрита, але мають місце незначні недоліки в оформленні теоретичної чи практичної частини дослідження; під час аналізу літературних джерел не повною мірою досліджені сучасні наукові позиції; недостатньо повно представлені результати дослідження й висновки; робота загалом оформлена згідно з чинними вимогами, проте спостерігаються окремі помилки та стилістичні огріхи. Доповідь на захисті логічна, послідовна, але відображає не всі змістові компоненти курсової роботи; відповіді на запитання правильні і логічні. Роботу виконано у відповідності до вимог академічної доброчесності. На «задовільно» (50-69 балів) оцінюється робота, в якій недостатньо розкрита тема дослідження; зміст не повною мірою відповідає меті роботи; здійснено поверхневий аналіз теоретичних засад дослідження; наявний недостатній обсяг фактичного матеріалу, розділи мають реферативний характер, не містять аналізу літературних джерел та елементів наукового дослідження; висновки сформульовані формально; мають місце недоліки під час оформлення курсової роботи. Доповідь на захисті не відрізняється самостійністю, не всі відповіді на запитання правильні й логічно аргументовані. Роботу виконано у відповідності до вимог академічної доброчесності. «Незадовільно» (0-49 балів) – оцінка за курсову роботу, якщо не розкрита тема дослідження; мета і зміст роботи не узгоджені між собою; аналіз літературних джерел поверхневий та не послідовний; виконання дослідження носить несистемний характер; висновки поверхневі, не витікають із змісту дослідження; спостерігаються суттєві огріхи в оформленні курсової роботи. Доповідь на захисті не самостійна; відповіді на запитання комісії неточні або неповні. Робота не відповідає вимогам академічної доброчесності і, як правило, не допускається до захисту.
--	--

Політика

Академічна доброчесність. Виконання курсового дослідження має ґрунтуватися на засадах академічної доброчесності, яка полягає в дотриманні етичних принципів щодо виконання наукової роботи та визначених законом правил. Перевірка текстів науково-дослідних робіт здобувачів освіти на наявність плагіату обумовлена змістом Законів України: «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vystzz>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/fhjkejz>), Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/qwibaw>), Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/lympni>).

Література

1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття 21 лютого 2018 р. № 87.
URL: <http://surl.li/oynsqd>
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <http://surl.li/qaakev>
3. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Закон України «Про освіту». Прийняття від 05.09.2017 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Концепція Нової української школи. URL: <http://surl.li/sjufgf>
6. Максименко Н.Б. Методичні рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта щодо виконання курсових робіт з методик вивчення предметів освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти. Навчально-методичне видання. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 50 с. URL: <http://surl.li/dvlhvu>
7. Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (2022р.) URL: <http://surl.li/dhrfb>
8. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <http://surl.li/dhrfg>
9. Стандарт вищої освіти України (Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь – бакалавр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність - 013 Початкова освіта (23.03.2021). URL: <http://surl.li/cghbua>

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <http://lib.cnu.edu.ua/>

Викладачі:

доктор педагогічних наук, професор кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій

Руслана РОМАНИШИН

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій

Наталія МАКСИМЕНКО